

НАРОДЕН ТЕАТЪР "И В А Н В А З О В"

П Р О Т О К О Л

О Т

ЗАСЕДАНИЕТО НА ДИРЕКЦИОННИЯ СЪВЕТ,
СЪСТОЯЛО СЕ НА 27.XI.1990г.

С О Ф И Я

Днес, 27.XI.1990 год. бе проведено заседание на Дирекционния съвет в състав:

ВАСИЛ СТЕФАНОВ - Директор и Художествен ръководител,
КИРИЛ ВОДЕНИЧАРОВ - Зам.директор,
АНТОАНЕТА ВОЙНИКОВА - Зав.лит.бюро,
КОНСТАНТИН ИЛИЕВ - Драматург,
АСЕН ШОПОВ - Режисьор,
ЕНЧО ХАЛАЧЕВ - Режисьор,
МЛАДЕН КИСЕЛОВ - Режисьор,
КРАСИМИР СПАСОВ - Режисьор,
КИРИЛ ДОНЧЕВ - Композитор,
АЛЕКСАНДЪР ПАНКОВ - Зав.пост.част,
АЛЕКСАНДЪР МАРКОВ - Съюзен председател,
за протоколчик Наталия Минкова.

По уважителни причини отсъствуваха инж.Л.Първанов - Зам.директор по техническите въпроси и Стефан Кашавелов - Главен счетоводител.

Васил Стефанов: Искам да започна с нещо, което току-що ми се предложи. Актрисата Мария Стефанова, която е ^{Зел.} председател на фонд "Детство" ми се обади, за да ми каже, че Народната опера е посветила едно представление ~~за~~ този фонд. Предлага ни се тази седмица да организираме и ние едно представление, приходите от което да предоставим на "Детство". Мисля, че това може да бъде представление на постановката "Образ и подобие", от което ще има достатъчно приходи. Тук трябваше да бъде и ръководителят на "Подкрепа", когото поканих да присъствува на нашето заседание, за да си каже мнението по поставения въпрос. Представлението би могло да се изиграе в четвъртък или петък. Аз самият гледам със симпатия на тази идея, тъй като ще играем за едни деца, които имат нужда от грижа и средства.

Кирил Воденичаров: Какво значи средства?

Васил Стефанов: Приходите. Самият фонд ще има грижата за раз-

гласата. Въпросът се нуждае от сериозно обсъждане, тъй като членовете на "Подкрепа" в театъра стачкуват и тяхното поведение би довело до не възможност за осъществяване на тази благородна идея.

Искам да чуя мнението на Дирекционния съвет.

Антоанета Войникова: Аз съм за благотворителността. Знам, че има фондация "Сирак". Защо да не предоставим средства на "Сирак", а точно на "Детство"?

Васил Стефанов: Моето желание е да се консултирам с Дирекционния съвет по две причини. Първата - какво е мнението на Съвета по принцип за осъществяване на идеята. Втората - театърът е блокиран от стачката. Ако се решим да играем, е ли сме в състояние да организираме това представление за петък? За да играем е необходимо да се вземе съгласието на "Подкрепа". Ще имам грижата да установя връзка с представители на тази организация и ако те не са съгласни, всичко е безпредметно. Как гледате на самата идея?

Младен Киселов: Според мен нещата трябва да се сведат до това - да се доведе до знанието на "Подкрепа" решението на Дирекционния съвет за осъществяване на идеята "едно благотворително представление в полза на фондация "Детство". По-нататък те носят отговорност ако не са съгласни и фондацията ще бъде уведомена, че по вина на "Подкрепа" не се е осъществило представлението, чиито приходи са били предназначени за нея.

Красимир Спасов: Аз съм "за".

/Идеята беше подкрепена и от други членове на Дир.съвет/

Васил Стефанов: Ориентираме се към това: да искаме становището на "Подкрепа" и да организираме представлението за четвъртък или петък.

Кирил Воденичаров: Страхувам се от финансовия резултат от това представление. Дали ще сме достатъчно полезни на тази фондация, тъй като средствата от едно представление не вярвам да са много.

Васил Стефанов: Позволих си да свикам Дирекционния съвет в този разширен състав поради един основен проблем, който е разискван в съвсем тесен кръг. Наближава краят на годината. Някои от нас знаят за един проект, отнасящ се за дейността на културните институти и за тяхното финансиране. Замисълът е финансирането да става в размер на една глобална сума, неразделена на отделни параграфи, която се предоставя на директорите. По-нататък ръководителят на съответния институт има грижата за правилното разпределяне и изразходване на средствата. По отношение на заплатите нещата се свеждат на договорна основа - сключва се договор с работника и в него се уточняват задълженията, правата и заплатата му. До момента това постановление не е узаконено и нямам представа до края на годината дали ще получи законна сила. Ако получи такава то ще преобърне нещата. Но то се бави, а животът в страната се развива в своя ход - обедняване, инфлация и т.н. Естествено възниква въпросът за заплатите. Има и един друг въпрос - въпросът за броя на хората, за големината на нашия щат. Увеличаването на средствата може да дойде само по два пътя. Единият е увеличаване на субсидията, но боя се, че този въпрос не може да се реши само за нашия театър, не може да се промени нашата субсидия ако това не влезе в сила и за другите театри. Мина онова време, когато само Народният театър се ползваше с отделни привилегии. Другият път е по-реален. Това е да потърсим възможност в собствения си щат, на базата на собствения Фонд "Работна заплата". Възможностите са ако сегашната бройка 310 бъде намалена на по-малка бройка. Съкратената численост ще освободи средства, които биха могли да се преразпределят.

Отдавна се разисква въпросът за организацията на труда в едната поне част от дейностите на театъра, в тази част, която изключва актьорско-режисьорския състав. Преди две години театърът е имал трупа от 90 души. Тогава съществуващият технически персонал е обслужвал една трупа от 90 души, а днес същият технически персонал обслужва една

трупа от 60 души. Има съотношение между художествено-творчески и технически персонал, което ни дава основание да се замислим дали съществуващото сега съотношение помага на работата или пречи. Това ни кара да се замислим дали в съществуващия състав няма излишъци от хора. Ние нормално нямаме възможност да осигурим необходимата заетост на тези хора. Почти във всички технически служби има много хора, което допринася за лошата организация на труд, дава възможност някои от тях да идват през ден на работа, а други по всяко време да излизат. Общото ни не можем да организираме нормалната заетост на нашите работници, т.е. ние купуваме трудът на хората без да можем да го използваме. Ние (ръководството) мислим, че принципният въпрос за увеличение на заплатите се пресича с въпроса за излишъка от хора. Първопричина за моите разсъждения са компромисните решения по отношение на дисциплината в театъра и лошата организация на труда. За разлика от актьорите, при които вече двама съм наказал, спрямо работниците не се прилагат такива жестоки санкции, макар че има и от тях наказани. Не искам да се впускам в подробности, но под покрива на театъра се развива и частна дейност и т.н. Смятаме, че може да се намали този състав и се стигне до една нормална численост. Прегледахме службите звено по звено и стигнахме до извода, че бихме могли да намалим техния състав с едно 40-50 души. Не можем да се впуснем в подробности поради отсъствието на инж. Първанов, който е в командировка в гр. Пловдив. Преди малко имахме разговор с работниците, при който те обясниха, че при предишното увеличение на заплатите театърът е рязал живо месо от себе си, за да осигури средства, докато на другите театри са предоставени допълнително средства, специално за увеличение на заплатите. Това, което ви предлагам е един проект. Първо ще разговарям с Министерството дали можем да очакваме средства. Аз съм дълбоко убеден, че в интерес на работата трябва да се освободим от баластрата. Искам да ви кажа, че ако се гот-

ви увеличение на заплатите, то ще стане независимо от вътрешните съкращения. Искам да имаме наум и тази страна на въпроса. Тя е свързана с това – кога да се извършат тези съкращения, как да се извършат постепенно или наведнъж и т.н. В основата на всичко трябва да стои стремежът ни към подобряване организацията на труд. Сега, месец пред края на годината искам да чуя мнението на Дирекционния съвет. Знам, обременявам ви с въпрос, който е много неприятен, но пак ви казвам, поставям го не единствено и генерално като въпрос, чието решение ще доведе до решаването на въпроса с ниските или понижаващите се заплати. Ние ще се борим за голямо повишение, което е в отговор на инфлацията, но не искам да се отказваме от идеята да стегнем редиците си.

Слушам ви.

Асен Шопов: Има един въпрос – от 1.1. влиза инфлацията. Нашите заплати ще бъдат ли индексирани и коригирани, както на всички други, или това зависи от съкращението на персонала.

Васил Стефанов: Индексацията се прави за всички. За нея ще бъдат осигурени средства от бюджета.

Друг е въпросът за 1991 година. Разясненията, които даде министърът са, че за новата година субсидията, която получават театрите ще запази своя размер от тази година, което при нейното реално обезценяване представлява намаляване. Тогава, за да си осигурим необходимите ни средства, трябва да прибегнем към разтоварване на един щат, който до сега държавата е издържала. С този начин на субсидиране дори министърът има идеята да се стигне до самозакриване на отделни държавни театри, някои от които ще продължат своето съществуване под друга форма.

Александър Панков: От моята 35-годишна практика смятам, че с по-малко хора се работи по-добре и по-стегнато, но нашата сцена дава възможност за поставянето на тежки пиеси, за които е необходим по-многоброен технически състав. Тъй като се редуват тежки и леки

пиеси трябва да се определи необходимостта от технически и обслужващ персонал при една средна натовареност. Съотношението между художествено-творческия и техническия персонал може да се има предвид само при гримьоро-перукерското ателие и театралния гардероб, тъй като те са обвързани с артистите. Техническите служби обслужват спектакъла, за това при тях трябва да се вземе под внимание тежестта и сложността на постановките. Така че с по-малко хора се работи по-добре, по-организирано, но при тежките постановки ще е трудно.

Васил Стефанов: Как мислите, ако останат двама актьора колко работника са необходими?

Енчо Халачев: Има спектакъл и се обслужва спектакъла, а не актьорите. Тук наистина трябва да присъствува техническият зам. директор, който да каже по-категорично каква е необходимата численост за всяка служба.

Васил Стефанов: Не! Ние сега ще говорим за принципа, а не конкретно.

Александър Панков: Трябва да се обмисли и най-вече режисьорите да си дадат мнението, тъй като те знаят какво ще поставят занапред.

Асен Шопов: Не режисьорите, а ръководството, което трябва да изработи програма минимум, при която да се постави и въпросът за разработване на работните места по необходимост за осъществяването на тази програма.

Може и друг подход - да се замрази сцената (неподвижен декор и т.н.) и се сравни това от колко души се обслужва в друг театър и от колко при нас. Но трябва да се направи преценка имаме ли раздутото щатно, дължащо се на бившата аристократичност на театъра. Трябва да се направи експертен анализ служба по служба колко души са необходими за обслужване на творческия процес без да се влиза в противоречие с Кодекса на труда. Всичко от заобикалящата ни действителност е много крещящо и ние трябва да се съобразяваме с това. Крачка, коя-

то трябва да направим е да започнем да се лишаваме от нещо.

Васил Стефанов: Колеги, трябва да ви обърна внимание, че съществуващият малък градски театър зад канала работи без сценични работници. Ние трябва да сведем техническия състав до минималната граница. От нас се иска компетентност във връзка с установяването на тази граница. Може повечето хора да свършат по-лошата работа, отколкото двама, например. Не става дума самоцелно да направим съкращаването на щата, а абсолютно разумно.

Младен Киселов: Смятам, че един обективен критерий е репертоарната програма и планът за откриване на трета сцена. Ако едновременно има три представления в една и съща вечер те трябва да получат своя минимум персонал – това е основният критерий, който да определи минималната необходима численост персонал. За в бъдеще замисълът за всяко представление трябва да бъде съобразен с необходимите пари и хора. Например предвижда се представление, в проекта се определят финансовите рамки, в които то ще се разположи, техниката, която ще го обслужва и необходимата численост персонал. В много театри по света професиите се съвместяват непрекъснато. В много трупи актьорите правят и ред други неща. Мисля, че трябва да се започне от това – как планираме и колко изпълняваме планираното.

Кирил Дончев: Мисля, че този въпрос изпреварва други въпроси. При всичката непредсказуемост на това, което идва трябва да се определи една група, която да работи по програмата на театъра. При подготовката на съкращенията, според мене, трябва да се почне от "шапката" – колко директора са необходими, колко зам.директора, колко драматурзи, композитор трябва ли и т.н., но това да се направи в продължение на едно 5 години. Вярно, може да се намали числеността, но на основата на какво? Според мен не бива да се бърза с това нещо. Критериите за освобождаването също са много игриви. Но преди всичко – художествената програма. Тя е най-важната.

Васил Стефанов: От моя гледна точка – неправомерно абсолютизираме художествената програма на театъра. Ние можем да прогнозираме в най-общи естетически граници, можем да направим програма както за един театър от 300 души, така и за театър от 250 души. Ако се изразя символично може да се каже, че имаме един крак, по който трябва да кроим обувка, т.е. да направим програма за персонал от 300 души. За времето, поне докато аз съм тук, нямаме намерение да правим така наречения "епичен театър", за което ще ни е необходим много персонал (от рода на "ИВАН ШИШМАН" или "ПОЧИВКА В АРКО ИРИС"). В случая говорим за минимум или максимум, при реална база, за обслужване на всяко едно отделно звено. Не е толкова трудно да се оцени излишъка от работна ръка. Нашият театър е съизмерим с другите театри в страната. Няма театър без сценична техника и производствени ателиета и те се обслужват от по-малко хора. Ако гледаме добросъвестно на нещата не можем да го отречем. Този театър е създаден, за да прави представления и искам да знам колко души трябва да го обслужват, за да прави добри представления. Мисля, че не е толкова трудно един театър да се освободи от излишъка си по отношение на персонала. Не е нужно заради това, че веднъж на 5 години ще се направи масова пиеса непрекъснато да се поддържа голям екип. В последна сметка аз нямам нищо против да останем да съществуваме така, както сме в момента, но мисля, че логиката на живота, логиката на програмата ни налага да се променим. Никой не ни е казал, че трябва да съкращаваме, но това идва от самосебе си, обстоятелствата го налагат, необходимостта от стегнат ред и добра организация на труда.

инж. Людмил Първанов: Първо: моля за извинение, че закъснях, но бях в Пловдив, където случилата се железопътна катастрофа забави пътуването ми с два часа. По отношение на съкращенията: трябва да се намерят някакви икономически показатели за ръковод-

ството на този технически персонал. Няма икономически мерки, които да се прилагат. Времето през което с убеждаване и приказки може да се накарат хората да работят отмина. Просто трябва да се работи. Има служби, в които хората идват през ден на работа. Ако се пристъпи към някакво регулиране на състава да бъде на икономическа основа, защото съзнанието не може да се промени.

Другото, което е, че тези, които остават трябва да получат едно по-голямо стимулиране, по-голяма заплата. Накрая да кажа, че съставът е квалифициран, техниката може да замени много хора. Регулираното заплащане ще изпълнява стимулираща роля. Хората трябва да знаят, че са назначени за това и това, но при повече работа ще получават повече заплата.

Александър Марков: Нарочно изчаквах да взема думата по-към края. Не защитавам тезата, че в театъра сме много. Ние сме на минимума численост. Вярно, може да има и раздути служби. Нямам нищо против предварително да е заплануван екипа, който ще работи, но винаги в процеса на работа възниква допълнителна необходимост от хора. Затова не може да се направи предварителна разценка.

Мисълта ми е - много правилно трябва да се определи какъв трябва да е минималният състав на всяка служба, за да свършат, да изпълнят безпроблемно максималните задачи.

Младен Киселов: Необходимо е да се определи: работи се на три площадки - без какво не можем: без суфлър (в много театри по света се работи без суфлър), без такъв, без такъв... Театърът предлага условия и база на творческия състав, а той приема и започва да работи. Ако творческият състав не е съгласен с предложените условия отива там да работи, където условията му отговарят. Да не се получи така - сега да направим съкращения, а след откриването на нова-трета сцена да се наложи назначаването на нови хора. Очертаващото се ново законодателство ще даде безкрайни възмож-

ности за почасово заплащане, в което се крият големите резерви, даващи възможност за рационално използване на работната сила и справедливо заплащане на вложения труд.

Мисля, че като начало трябва да се започне с определяне на минимума необходим брой работници.

Красимир Спасов: Проблемът е изключително сложен и той има разни аспекти. Мисля, че това е само едно начало и тази идея няма да остане само теория. Това трябва да стане поетапно като съществена част - определяне на оптималния размер, се извърши чрез получаване на необходимата информация. До Нова година трябва да се извърши първата стъпка - да се провери дали изобщо щата не е прекомерно раздут. Първата стъпка може да се сведе до неговото свиване в границите на нормалното. След това трябва да започнем да се събираме за обсъждане, вървейки към оптималния състав. Ръководството да си уясни една програма за първите две години (трите сцени ще се използват ли и т.н.) Ние сме изправени пред един изключително сложен въпрос. Трябва да се подготвим добре, за да преминем към практическата страна на нещата.

Константин Илиев: Икономическата страна на въпроса, за което говори Първанов - ние няма да измислим нещо ново и за пръв път в този театър. Стремешът на ръководството трябва да бъде към постигане на високи заплати, които да карат човекът да работи, за да не си изгуби високата заплата и хубавата работа при задаващата се безработица.

Кирил Дончев: Може, като пример, да се вземе щата на театъра от преди 1975-та година.

Кирил Воденичаров: Тогава съставът е бил 278, при 91 ХТП.

Асен Шопов: Ако не легне на масата план, от който да се види колко хора са необходими в производствения процес на театъра, нищо няма да стане. Принципната постановка "да махнем излишното"

не е правилно. Най-напред е необходимо да се разпишем тотално по
бройки и длъжности за отделните служби.

Васил Стефанов: Ние няма през пръсти и хаотично да пра-
вим това нещо. Трябва да се освободим от излишното по правилен
път. Друго има ли?

Кирил Воденичаров: Въпреки стачката искам да информирам
Съвета за продадените билети през настоящата седмица.

Питам, когато в един завод стачкуват 400 души от 1200, то
ва води ли до спиране работата на целия завод? При нас стачкуват
около 40 души - членовете на "Подкрепа" и блокират работата на це-
лия театър. Какъв % от работниците трябва да стачкува, за да се
спре работата на всички? За събота е продаден половината салон.
Искам да знам ще има ли представление или не?

Васил Стефанов: За да спасим персонала ни от по-нататъш-
ни вътрешни конфронтации уважаваме нашите стачници, които са мал-
цинство.

Кирил Воденичаров: Какво да кажа на касата - да продава
ли билети или не?

Васил Стефанов: При желаещи за билети, да ги уведомяват,
че част от работниците на театъра са в стачка за неопределено вре-
ме, при което те ако искат могат да си купят, с подготовката, че
може да няма представление.

Кирил Воденичаров: Добре. Но организирано няма да се
продават билети.

Васил Стефанов: Точно така.

Другата седмица можем да гледаме премиерата на "Дванаде-
сет разгневени мъже", но моля режисьорите да определят един ден, в
който да гледаме с Режисьорския съвет, след което да обсъдим рабо-
тата на нашите колеги и да преминем към премиера. Идва вече денят
на първата ни премиера.

В 17,30 ч. имам среща в Министерството на културата с министъра - г-н Димов. Имаме още много неща да си говорим и обсъждаме с вас, но тъй като вече минава 17 ч., а не искам да забързвам за срещата, съм принуден да закрия заседанието на днешния Дирекционен съвет.

Благодаря на всички за участието!

София,
27.XI.1990 год.

Протоколчик:

/Н.Минкова/